

РЕЗЮМЕТА НА ПРЕДЛОЖЕНИТЕ ЗА РЕЦЕНЗИРАНЕ ПУБЛИКАЦИИ

РЕЗЮМЕТА НА БЪЛГАРСКИ ЕЗИК

Показател В

Хабилитационен труд - монография

Маркова, З. (2019). *Аз-ефективност в подготовката на бъдещите учители по английски език*. Русе: Авангард принт ISBN 978-954-337-387-1

Монографията е съставена от увод, пет глави, терминологичен справочник, списък на използваните съкращения, списък на използваните фигури, три приложения и библиография.

Първа глава разглежда проблема за ефективността на преподавателите по чужд език – нейните измерения; въздействието ѝ върху обучението на учениците; знанията, уменията, качествата и поведението, характеризиращи ефективните учители – както и потенциалното влияние на убежденията и самооценката на преподавателите върху ефективността на тяхната работа.

Втора глава изследва Аз-ефективността на учителите по чужд език – концепция, отразяваща вътрешната им увереност в уменията им за планиране и извършване на определени учебно-възпитателни дейности, необходими за постигането на определени резултати. Анализират се основните изследвания на преподавателската Аз-ефективност и наличните в тях проблеми от концептуално, терминологично и методологическо естество. В тази глава е представено и изследване на Аз-ефективността относно аспекти от подготовката и провеждането на учебни занятия по английски език на студенти от Филологическия факултет на Югозападния университет „Неофит Рилски”, избрали да получат педагогическа правоспособност.

В трета глава се обсъждат източниците на преподавателска Аз-ефективност и основните подходи за тяхното изследване. Посочват се проблеми, свързани с валидността на измервателните скали, с дефинирането на източниците и със съобразяването на изследванията с дейността и с контекстуалната специфика на Аз-ефективността. Следва описание на преценката на споменатите по-горе студенти за източниците на тяхната Аз-ефективност като бъдещи преподаватели по чужд език, както и на влиянието на четирите източници, дефинирани от Бандура, върху Аз-ефективността на стажант-учители.

Четвърта глава разглежда въпроса за знанията, необходими за преподаването на чужд език. Следвайки логиката на предишните две глави, тя започва с анализ на различни концептуализации на професионалното знание на учителите по чужд език и на изследвания на личните им имплицитни теории, след което представя проучване на убежденията относно обучението по чужд език на студенти от изследваната група.

Във фокуса на последната, **пета глава** е формирането и развитието на преподавателската Аз-ефективност. Анализират се наличните до момента концептуализации, като се отчита приемствеността при създаването на по-късните модели, както и стремежът към по-пълно и задълбочено отразяване на спецификата на преподавателската дейност. В края на пета глава предлагам нов модел, базиран върху идеите на Джон Дюи за познание чрез рефлексия и действие и надграждащ предишните модели, отстранявайки техните слаби страни.

Показател Г5:

Публикувана книга на базата на защитен дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“

Маркова, З. (2019). *Приложение на теорията за множеството интелигентности и ефективност на обучението по английски език в началното училище*. Русе: Авангард принт ISBN 978-954-337-388-8

Монографията представя експериментално проучване на ефективността на обучението по английски език във втори клас в условията на учебна дейност съгласно методика, основана на теорията на Хауърд Гарднър за множеството интелигентности. Получените резултати дават основания да се смята, че използваната методика благоприятства развитието на продуктивните умения на второкласниците, оказва силно положително въздействие върху емоционално-мотивационната характеристика на второкласниците спрямо обучението по английски език и съдейства за съществено засилване на емоционалната им ангажираност.

Показател Г6:

Статии и доклади, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация

6.1. Маркова, З., Таркини, А. (2022). Мотивацията на експатриати да изучават английски език. *Езиков свят*, 20(2), 235-247.

Статията представя и анализира факторите, които мотивират експатриатите в Брюксел да учат английски като втори език. В Брюксел живеят представители на 179 различни националности, които използват английски като лингва франка, за да общуват помежду си. Изследванията на чуждестранни граждани относно мотивацията им за изучаване на втори език са редки и се фокусират предимно върху мотивацията им за изучаване на езика на страната домакин, а не на глобалния английски. Настоящото изследване прилага количествен изследователски подход в контекста на теорията за Аз-мотивацията за изучаване на втори език на Дьорней. Използвана е анкетата на Тагучи, Магид и Папи (2009), за да се определят мотивационните фактори, най-тясно свързани с усилията, които експатриатите възнамеряват да вложат в изучаването на английски език. Анкетирани са 40 експатриати. Основният резултат от статистическия анализ извежда нагласите към изучаването на английски език и ценностните стимули (променлива, която включва инструментални мотиви, насочени към насърчаване и превенция, както и ориентация към пътуване) като фактори, най-тясно свързани с планираното усилие да се научи английски, докато идеалният Аз и необходимият Аз от мотивационния модел не корелират пряко с планираното усилие.

6.2. Маркова, З. (2020). Нагласи на бъдещите учители по английски език към самооценяването. *Езиков свят*, 18(2), 64-72. ISSN 2603-4026 (Online), (Scopus)

Общопризната цел на висшето образование е стимулиране на саморефлексията и самооценката на студентите като условие за изграждането на критична и адекватна представа за професионалните им знания и умения. Мнението на студентите относно прилагането на техники за самооценка по академичните дисциплини обаче не е достатъчно добре изследвано. Статията представя резултатите от анкета, целяща проучване на мненията и нагласите на студенти, подготвящи се за преподавателска дейност като учители по английски език, спрямо прилагането на самооценка по дисциплината “Методика на обучението по чужд език”. Въпреки недостатъчния опит на респондентите с техниките за самооценка, резултатите от проучването показват като цяло положително отношение към тази форма на оценяване. Мнозинството от тях смятат, че

самооценката е полезна за личното и професионалното им израстване и признават мотивационната ѝ роля и потенциала ѝ за насърчаване на автономност и самодисциплина. В същото време те признават необходимостта от повече практика за изграждане на по-обективна самооценка и за минимизиране на влиянието на личните чувства и нагласи, както и на предполагаемите очаквания на преподавателя. Статията обсъжда практическото приложение на резултатите от проучването.

6.3. Маркова, З., Янева, Д. (2020). Мотивацията на студентите по международни отношения да изучават английски език. *English Studies at NBU* 6(1), 5-28. eISSN 2367-8704 (WoS)

Статията представя резултатите от проучване, изследващо мотивацията на български студенти по международни отношения да изучават английски като втори език (E2). Мотивацията за изучаване на език се разглежда в контекста на три влиятелни теоретични разработки в областта на мотивацията за изучаване на E2. Преставят се резултатите от проучване, целящо да определи мотивационния профил на студентите по международни отношения през призмата на Аз-мотивацията за изучаване на E2 на Золтан Дьорней. Анализът на данните от проучването разкрива прилики с констатациите от предишни изследвания по отношение на благоприятното отношение към изучаването на английски език, важната роля на идеалния Аз в мотивационния модел и известни съмнения относно връзката между необходимия Аз и готовността за усилия при изучаването на езика. Резултатите от изследването показват корелации между ориентацията към пътуване и необходимия Аз, както и между двата типа инструментална мотивация, които не са отчетени в предишни изследвания. Тези особености на мотивационната характеристика се обясняват със спецификата на изследваните лица по отношение на техните стремежи и бъдещи кариери в областта на международните отношения.

Показател Г7:

Статии и доклади, публикувани в неферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни токове

7.1.Маркова, З. , Янева, Т. (2020). Идентифициране на тревожността при изучаване на английски език на студенти по международни отношения *Studies in Linguistics, Culture and FLT*, 8(1), 6-15. ISSN 2534-9538

Статията описва резултатите от изследване на тревожността при изучаване на английски език на студенти по международни отношения в ЮЗУ „Неофит Рилски“, Благоевград. За събиране на данните е използвана Скалата за тревожност при изучаване на чужд език (FLCAS). Проучването показва, че задачите за говорене и полагаането на тестове са аспектите от изучаването на английски език, които предизвикват най-голяма тревожност в анкетираните. До известна степен анкетираните изпитват и притеснения от негативна оценка на колегите си. Статията предлага промени в преподаването на английски език, които биха могли да намалят нивото на тревожност на обучаваните.

7.2.Маркова, З. (2019). Професионалните знания на бъдещите преподаватели по чужд език: проблемът за знанията и убежденията. Във Веселинов, Д. и Йорданова, М. (ред.) *Лингводидактически ракурси*. София: УИ “Климент Охридски”, 410-419, ISBN 978-954-07-4982-2

Проучванията на професионалните знания на преподавателите по чужд език като необходимо условие за ефективно обучение налагат схващането, че ясна представа за функционирането на преподавателското знание е възможна единствено ако се разбере в какво вярват учителите и как се формират техните убеждения. Настоящата статия разглежда въпроса за убежденията на бъдещите учители по чужд език относно аспекти на собствените им професионални знания, проблеми, свързани с осъзнаването на адекватността на тези убеждения и съответното им коригиране, както и ролята на университетския преподавател в този процес.

7.3.Маркова, З., Великова, С. (2017). Конференциите като точки на свързване на пътеките на продължаващото професионално развитие на преподавателите по езици. In: Velikova, S. Markova, Z., Dimitrova, M. & Tsvetkov, P. (Eds) *Learning and Teaching Languages: Creating Bridges to the Future*. Papers from the 1st FIPLV East European Regional Congress 26th BETA-IATEFL Annual International Conference, 22nd-25th June 2017, Varna, Bulgaria. 10 – 17, Online ISSN 1314-6874

Статията обсъжда конференциите на асоциациите на преподавателите по езици, където преподавателските общности се обединяват за участие в колективно професионално обучение и за споделяне на ангажимента си за подобряване на учебния процес по чужди езици. Изследват се начините, по които една

конференция може да разкрие важни аспекти от „споделения репертоар“ на преподавателите по английски език, включващи описание на техните „истории“ или „начини за справяне с повтарящите се проблеми“ като основен източник на знания за преподаването и изучаването на езици.

7.4.Маркова, З. (2017). Рецензия: Креативност в преподаването на английски език, Шери, Д., Васало, Од. (ред.). *Humanising Language Teaching*, 19(5), Online ISSN 1755-9715

Рецензията има за цел да популяризира едно сравнително ново издание на общността на преподавателите по английски език в отговор на засиления интерес към креативността като основен компонент на ефективното преподаване и учене. “Креативност в преподаването на английски език” включва глави с по-теоретичен подход, фокусиран върху езика, и други, които предоставят описания на дейности, целящи стимулирането на творческите изяви на изучаващите английски език. Книгата е добре балансирана, информативна и подходяща за различни типове образователни специалисти.

7.5.Маркова, З. (2016). Светът на малките ученици, видян чрез тяхното творческо писане. В: Костова-Панайотова, М., Пенчева, А., Георгиев, Д. & Ненова, Л. (ред.). *Светът е слово, словото е свят*. Сборник с доклади от юбилейна национална конференция с международно участие, посветена на 25 години Филологически факултет, УИ „Неофит Рилски”, Благоевград, 485 – 491, ISBN 978-954-00-0085-5

Статията разглежда текстове на ученици от трети и четвърти клас, написани по време на упражнения по творческо писане в часовете по английски език. Въпреки предизвикателствата, които ранната възраст представя пред творческото писане и допълнителните проблеми, свързани с изразяването на чужд език, ученическите текстове свидетелстват, че девет- и десетгодишните са способни на персонална и социална креативност и на дивергентно мислене; че, при създаване на подходящи условия по време на учебния процес, те могат да разбират абстрактни концепции, да преодолеят детската си егоцентричност и да показват емпатия и съпричастност; и не на последно място, че са способни на поетичен изказ. Всичко това прави създадените текстове значими както от педагогическа, така и от лингвистична гледна точка.

7.6.Иванова, Ир., Маркова, З. (2016). За мотивирани ученици са нужни мотивирани учители. В: Маркова, З., Великова, С. (ред.) *Teaching and*

Learning English: From No Tech to High Tech. How to Motivate Learners? Papers from the 25th BETA-IATEFL Annual International Conference, 3rd – 5th June 2016, Paisii Hilendarski University, Plovdiv, 86 – 95. Online ISSN 1314-6874

Статията описва форум на тема: “Мотивация на учителите” на 25-та юбилейна конференция на Българската асоциация на преподавателите по английски език *Teaching and Learning English: From No Tech to High Tech. How to Motivate Learners*. Комбинирането на темите за мотивацията на учениците и на учителите лесно може да бъде обосновано, тъй като мотивацията на учениците рядко може да съществува в изолация от тази на учителите. В същото време българските учители са принудени да се справят с безпрецедентни нива на стрес и неудовлетвореност от професията, които неизбежно имат отрицателно въздействие върху качеството на тяхната работа. Ето защо целта на форума беше да предостави пространство за споделяне на размисли върху ценното в живота на учителите и стратегии за справяне с разочарованието. Форумът обсъди причините да бъдем мотивирани, причините за емоционалното ни прегаряне и стратегии за поддържане на мотивацията ни.

7.7.Маркова, З. (2016). Информация от първа ръка: мотивацията за изучаване на английски език. *BETA-IATEFL E-Newsletter*, 22, 36 – 49, Online ISSN 1314-6874

Статията представя резултатите от проучване, в което 240 ученици описват мотивацията си за изучаване на английски език. Отговорите на проучването дават моментна снимка на „широчината“ на тяхната мотивация, т.е. на разнообразието от фактори, които ги стимулират да учат английски. С няколко изключения, те не предоставят информация за „дълбочината“ на мотивацията им, т.е. за това доколко учениците са упорити, когато става въпрос за инвестиране на време и усилия за постигане на цели, свързвани с мотивиращите ги фактори. Резултатите показват, че дори един обикновен въпрос може да генерира огромен брой отговори, разкриващи приоритетите на учениците и тяхната връзка със съществуващи или бъдещи преподавателски практики.

7.8.Маркова, З. (2015). През границите - отвъд ограниченията - над пределите. *BETA-IATEFL E-Newsletter*, 25, 54 – 59, Online ISSN 1314-6874

Статията описва 25-ата юбилейна конференция на IATEFL Полша: 110 сесии и семинари по теми, свързани с психологията на изучаването и преподаването на

английски език, с многоезичието, с мястото на драматизацията и на литературата в преподаването на английски език, с оценяването, със съдържателно-езиковото интегрирано обучение, с преподаването на английски на малки ученици и на ученици със специални образователни потребности, с информационните технологии в езиковото обучение, с образователния мениджмънт. Изказва се мнение против откритото търговско промотиране на учебници, курсове за обучение на учители и други чуждоезикови услуги, които, изглежда, стават неразделна част от конференциите на асоциациите за преподаване на английски език.

7.9.Томас, Д., Маркова, З., Паризи, Ан. (2015). Максимална полза от преподаването: Изследователският проект SEETA. В: Маркова, З., Великова, С. (ред.). *Celebrating Variety: Making the Most of Your Teaching and Learning Context. Papers from the 24th BETA-IATEFL Annual International Conference, 6th – 7th June 2015, University of National and World Economy, Sofia, 7-22, Online ISSN 1314-6874*

Проектът SEETA включва учители, провеждащи изследвания на техния преподавателски контекст. Темата на първия етап на проекта, „Променящото се приложение на информационните технологии в обучението по английски език“, беше избрана след предварително проучване на предпочитанията на учителите, участващи в проекта. След провеждането на седем уебинара, обсъждащи дизайна на инструментите за събиране на данни и процедурите, които трябва да се следват, същинското събиране на данни се проведе в участващите институции в страните от SEETA. Анализът на данните разкрива положително отношение на учителите към използването на информационни технологии в преподаването на английски език и силно влияние на контекстуални фактори, когато се обмисля тяхното използване.

7.10.Маркова, З. (2015). Късче от преподаването в 21-и век. *BETA-IATEFL E-Newsletter, 17, 43-47. Online ISSN 1314-6874*

Статията разглежда 13-та конференция на сръбската асоциация на преподавателите по английски език, която включваше осем пленарни сесии и повече от 50 доклади и семинари на различни теми: езикови умения, оценяване, автономност на обучаемите, професионално развитие и информационни технологии в чуждоезиковото обучение. Представя се подробно описание на семинар относно използването на звукови ефекти, визуални средства и

ментални образи в обучението по английски език, на доклади за мултикултурно приобщаване и за резултатите от проучване на компетентностите по английски език на учениците от 8 клас в Сърбия. Статията завършва с изводи за продължаващото професионално развитие на учителите по английски език.

7.11.Маркова, З. (2015). Важна е не целта, а самото пътуване. *BETA-IATEFL E-Newsletter*, 16, 37-43. Online ISSN 1314-6874

Статията отразява магията на 49-ата годишна конференция и изложба на международната асоциация на преподавателите по английски език, събитие, което събира над 2500 делегати от над 880 държави и което включва над 500 доклада, семинари, форуми и постерни презентации. По-подробно са описани няколко сесии, разглеждащи различни аспекти на продължаващото професионално развитие на учителите. Подчертава се ролята на съмнението при разглеждането на често срещани митове и предубеждения в областта на преподаването на английски език за осмислянето на техните полезни и подвеждащи аспекти.

7.12.Томас, Д., Маркова, З., Паризи, Ан. (2014). Изследователският проект SEETA. Във: Великова, С., Маркова, З. (ред.) *The English Language Classroom: Can Research Meet Practice? Papers from the 23rd BETA-IATEFL Annual International Conference, 11th – 13th April 2014, South-West University, Blagoevgrad*, 5-17, Online ISSN 1314-6874

Статията привежда аргументи за участието на учителите по английски език в изследването на техния собствен преподавателски контекст. Потенциалните ползи от такова участие включват: надграждане на знанията, които учителите вече са натрупали, фокусиране върху непосредствените интереси на учителите в класната стая, преодоляване на пропастта между разбиране и действие чрез сливане на ролята на изследовател и практик и др. Статията продължава с описание на етапите на изследователския проект SEETA, възможните теми за изследване и процедурите на проекта.

Показател Г10:

Публикувани глави от колективни монографии

10.1.Маркова, З. (под печат). Формиране на Аз-ефективността на бъдещите учители по език: казусно изследване. В: Wyatt, M. & Faez, F. (Eds.) *Building*

the self-efficacy beliefs of English language learners and teachers: New perspectives for research, teaching and learning. Routledge.

Представено е казусно проучване на формирането на Аз-ефективността на бъдеща учителка по английски език по време на нейната стажантска практика. Изследователският инструментариум се състои от протоколи за наблюдение, планове на уроци, полуструктурирани интервюта и анализ на самостоятелната работа на студентката и нейната самооценка. Резултатите показват, че доминиращите типове Аз-ефективност са свързани със спецификата на чуждоезиковото обучение. Макар и различни по сила, те винаги включват високи очаквания от прилагането на конкретни учебни дейности, интегрирани в професионалните знания на стажантката посредством рефлексия върху езикови и педагогически материали и върху косвен и интерактивен опит. Изследването потвърждава ролята на рефлексията за преодоляване на съмненията относно собствената Аз-ефективност и необходимостта от съответствие между високата Аз-ефективност и нивото на професионалните знания. Резултатите от изследването могат да послужат при съставянето на учебните програми за подготовка на учители по английски език, в работата на университетските преподаватели и на педагогическите наставници в училище с цел създаване на условия за изграждане на стабилни професионални знания и култивиране на умения за рефлексия и саморефлексия като основа за справяне с предизвикателствата в преподаването на английски език.

10.2.Маркова, З. (2020). Забавни семейства за изучаващите английски език. В: Randolph, P. & Ruppert, J. (Eds) *New ways in teaching with creative writing.* Alexandria, Virginia(USA): TESOL Press, 112-114 ISBN 9781942799825

Следвайки социокултурната теория на Виготски, авторката предлага описание на учебна дейност по английски език, която възпитава толерантност към различното и необичайното и насърчава увереността на учениците в творческото изразяване. В учебната дейност е залегнала идеята за по-задълбочено обработване на информацията, според която степента на запаметяване на дадена информация е правопрпорционална на положените ментални усилия. На учениците се предоставя възможност да затвърдят новата лексика генерирайки генерират нови контексти за употребата ѝ, в които често присъства игрови компонент.

10.3.Маркова, З. (2015). Пътуване към креативността: казусно изследване на три начални паралелки в българско държавно училище. В: Maley, A., Peachey, N. (Eds): *Creativity in the English language classroom*. London: British Council. 165 – 172. ISBN 978-0-86355-767-5

Представя се описание на едногодишен проект, при който в резултат от систематичното фокусиране върху процесите на творческо мислене по време на преподаването на английски език малките ученици успяват да създадат творчески произведения. Дейностите по проекта имат за цел да създадат условия за „педагогическо“ творчество, т.е. лично и социално творчество, което може да бъде създадено и подобро в контекста на ефективно преподаване на английски език. Дейностите винаги завършват с лингвистичен компонент, който може да бъде подкрепен от рисунка и по този начин да предложи допълнителен начин за творческо изразяване.

РЕЗЮМЕТА НА АНГЛИЙСКИ ЕЗИК

Показател В

Хабилитационен труд - монография

Markova, Z. (2019). *Self-efficacy beliefs in the professional education of prospective English language teachers*. Ruse: Avangard Print

The monograph includes an introduction, five chapters, a glossary, a list of abbreviations, a list of figures, three appendices and a bibliography.

The first chapter examines the problem of the effectiveness of foreign language teachers - its dimensions; its impact on student learning; the knowledge, skills, attributes and behaviors that characterize effective teachers – as well as the potential influence of teachers’ beliefs and self-evaluations on the effectiveness of their work.

The second chapter explores the self-efficacy beliefs of foreign language teachers – a concept reflecting their confidence in their ability to plan and carry out certain educational activities necessary for achieving certain results. It analyzes several influential studies on teacher self-efficacy beliefs together with their conceptual, terminological and methodological problems. Additionally, the chapter presents a study of the self-efficacy beliefs of students from the Faculty of Philology of the South-West University “Neofit Rilski” preparing to obtain a teaching qualification regarding various aspects of how they plan and conduct their English classes.

The third chapter discusses the sources of teachers' self-efficacy beliefs and the main approaches to their research. It underlines problems related to the definition of sources, the validity of the measurement scales, and the task- and context- specificity of self-efficacy beliefs. This is followed by a description of the aforementioned future foreign language teachers' assessment of the sources of their self-efficacy beliefs as , as well as the influence of the four sources defined by Bandura on the self-efficacy beliefs of trainee teachers.

The fourth chapter deals with the question of what knowledge is needed for teaching a foreign language. Following the logic of the previous two chapters, it begins with an analysis of the different conceptualizations of foreign language teachers' professional knowledge and an exploration of their personal implicit theories, and then presents a survey of the researched group of students' beliefs about foreign language learning and teaching.

The focus of **the fifth chapter** is the formation and development of teacher self-efficacy beliefs. The conceptualizations available so far are analyzed, taking into account the continuity in the creation of the later models, as well as the need for a more thorough reflection on the specifics of the teaching activity. The chapter ends with the proposal of a new model of the formation of TSE beliefs, which builds on the previous conceptualizations but avoids their weaknesses by incorporating John Dewey's model of learning through reflection and action.

Показател Г5:

Публикувана книга на базата на защитен дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“

Markova, Z. (2019). *The application of the theory of multiple intelligences and effective English language teaching in the primary classroom*. Ruse: Avangard Print

The monograph presents an experimental study of the effectiveness of teaching English in the second grade following a system of teaching activities based on Howard Gardner's theory of multiple intelligences. The results indicate that the designed activities foster the development of second graders' productive skills, have a strong positive impact on their emotional-motivational characteristics in relation to English language learning, and enhance their emotional commitment.

Показател Г6:

Статии и доклади, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация

6.1. Markova, Z., Tarkini, A. (2022). Expatriate students' motivation to learn English. *Orbis Linguarum*, 20(2), 235-247.

The aim of this article is to present and analyse the motivational factors that drive expatriates in Brussels to learn English as a second language. Brussels is a cosmopolitan city, where 179 different nationalities live and use English as a lingua franca to communicate among each other. There is not much research on expatriates in the literature on second language learning motivation, and all the available publications focus on the motivation to learn the language of the host country rather than global English. The present study takes a quantitative research approach in the context of Dornyei's second language self-motivation theory. It employs Taguchi, Magid and Papi's (2009) questionnaire to understand what motivational factors are most related to the effort expatriates intend to invest in studying English. The surveyed group consists of 40 expatriates learning English in Brussels. The main outcome of the statistical analysis is that the attitudes towards learning English and the incentive values (a variable which includes promotion- and prevention-focused instrumental motives and travel orientation) are the factors most closely related to the intended effort to learn English, whereas the Ideal L2 self and the Ought to L2 self do not directly correlate with the intended effort.

6.2. Markova, Z. (2020). Future EFL teachers attitudes towards self-assessment. *Orbis Linguarum*, 18(2), 64-72. ISSN 2603-4026 (Online), (Scopus)

A widely recognised goal of tertiary education is to provide conditions for developing students into 'reflective practitioners' who can critically evaluate their own professional knowledge and skills. Student reactions to the implementation of self-assessment techniques in the academic disciplines of language teachers' preparation programmes, however, have not been sufficiently explored. This article reports on the findings of a small-scale survey that aims to examine student teachers' perceptions of their academic performance, and on the use of self-assessment as a tool to boost their involvement. Despite respondents' insufficient experience with self-assessment techniques, the survey results indicate generally positive attitudes towards this form of evaluation. While the majority of the respondents consider self-assessment beneficial

for their personal and professional growth, and recognise its motivational capacity and potential for fostering autonomy and self-discipline, they admit objective self-assessment requires more practice to avoid the influence of personal feelings and beliefs, and of tutor's expectations. The article concludes with a discussion of the practical implications of the survey findings.

6.3. Markova, Z., Yaneva D. (2020). The motivation of university students of International Relations to learn English. *English Studies at NBU* 6(1), 5-28. eISSN 2367-8704 (WoS)

This article reports on the findings of a study investigating the motivation of Bulgarian undergraduates of International Relations to learn English as a second language (L2). First, we consider language learning motivation in the context of three influential theoretical developments in research on motivation. Then, we report on a small-scale survey aiming to define the motivational profile of students of International Relations through the lens of the L2 Motivational Self System. The analysis of the survey data reveals similarities with findings of previous research as regards the favourable attitude towards English language learning, the prominent role of the ideal L2 self in the motivational pattern, and some doubt over the relation between the ought-to L2 self and the intended learning effort. The study results also indicate relations between travel orientation and the ought-to L2 self, and between the two types of instrumental motivation which have not been reported in previous research. These motivation peculiarities are explained through the specifics of the surveyed group that refer to students' aspirations and potential careers in international relations.

Показател Г7:

Статии и доклади, публикувани в неферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове

7.1. Markova, Z., Yaneva, T. (2020). Identifying English Language Classroom Anxiety of Students of International Relations. *Studies in Linguistics, Culture and FLT*, 8(1), 6-15. ISSN 2534-9538

The article presents the findings of a small-scale study of the English language anxiety of students of International Relations at South-West University "Neofit Rilski", Blagoevgrad. Data were collected via the Foreign Language Classroom Anxiety Scale (FLCAS). The survey results suggest that speaking and test taking are

the aspects of English language learning that provoke most anxiety in the surveyed group. Additionally, there are indications that respondents fear their peers' negative evaluation. Changes in the teaching practice are suggested that might reduce the level of students' English language classroom anxiety.

7.2. Markova, Z. (2019). The professional knowledge of the prospective foreign language teachers: The problem of knowledge and beliefs. In Veselinov, D., Yordanova, M. (eds). *Linguodidactic perspectives*. Sofia: Kliment Ohridski University Press. 410-419, ISBN 978-954-07-4982-2

Research on foreign language teachers' professional knowledge as a prerequisite for effective teaching requires the understanding that a clear idea of the functioning of teacher knowledge is possible only if teachers' beliefs and their formation are taken into account. This article examines prospective foreign language teachers' beliefs regarding aspects of their own professional knowledge, the problems related to their awareness of the adequacy of these beliefs and the possible need for appropriate correction, as well as the role of the university tutor in this process.

7.3. Markova, Z., Velikova, S. (2017). Conferences as bridging paths through the continuing professional development (CPD) of language educators. In: Velikova, S. Markova, Z., Dimitrova, M. & Tsvetkov, P. (Eds) *Learning and Teaching Languages: Creating Bridges to the Future*. Papers from the 1st FIPLV East European Regional Congress 26th BETA-IATEFL Annual International Conference, 22nd-25th June 2017, Varna, Bulgaria. 10 – 17, Online ISSN 1314-6874

The article discusses conferences of language teaching associations which bring together communities of language educators to engage in collective professional learning and share a commitment to improve their practice in the field of language education. It explores how a conference could reveal important aspects of the 'shared repertoire' of English language educators, which entails mapping out their 'stories' or 'ways of addressing recurring problems' as one of their main sources of knowledge about language teaching and learning.

7.4. Markova, Z. (2017). Book Review: Creativity in English Language Teaching, Xerri, D., Vassallo, O. (eds). *Humanising Language Teaching*, 19(5), Online ISSN 1755-9715

The book review aims to popularise one of the recent responses by the English language teaching community to the renewed interest in creativity as an essential

component for effective teaching and learning. *Creativity in English Language Teaching* includes chapters with a more theoretical, language-focused approach and others that provide descriptions of activities that result in something new and of value to the English language classroom. The book is well-balanced, informative, and can be stimulating for different types of educators.

7.5. Markova, Z. (2016). Young learners' world seen through their creative writing. In: Kostova-Panayotova, M., Pencheva, A., Georgiev, D. & Nenova, L. (Eds) *Светът е слово, словото е свят*. Сборник с доклади от юбилейна национална конференция с международно участие, посветена на 25 години Филологически факултет, УИ „Неофит Рилски”, Благоевград, 485 – 491, ISBN 978-954-00-0085-5

The article examines texts by 3rd- and 4th-grade students, written during creative writing tasks in the English language classroom. Despite the challenges young age presents and additional problems associated with the expression in a foreign language, the texts indicate that nine- and ten-year-olds are capable of personal and social creativity and of divergent thinking; that, provided suitable conditions are created, they can understand abstract concepts, overcome their childhood egocentricity and show empathy and compassion; and last but not least, that they are capable of poetic expression. All this makes their texts significant from both pedagogical and linguistic point of view.

7.6. Ivanova, I., Markova, Z. (2016). To motivate learners, you need motivated teachers. In: Markova, Z. & Velikova, S. (Eds) *Teaching and Learning English: From No Tech to High Tech. How to Motivate Learners? Papers from the 25th BETA-IATEFL Annual International Conference, 3rd – 5th June 2016, Paisii Hilendarski University, Plovdiv, 86 – 95. Online ISSN 1314-6874*

The article reports on a forum as a part of the 25th Jubilee BETA-IATEFL Conference *Teaching and Learning English: From No Tech to High Tech. How to Motivate Learners*. The rationale of combining the topics of student and teacher motivation was not difficult to see as in very few cases the former could flourish in isolation from the latter. At the same time, Bulgarian teachers should deal with unprecedented levels of stress and job dissatisfaction with an inevitably negative impact on the quality of their work. Therefore, the forum aim was to provide space for shared reflection on the values in teachers' lives and the strategies to cope with

disenchantment. The forum discussed reasons for being motivated, the causes of burnout, and, finally, strategies for staying motivated.

7.7. Markova, Z. (2016). Straight from the horse's mouth: Motivation to learn English. *BETA-IATEFL E-Newsletter*, 22, 36 – 49, Online ISSN 1314-6874

The article presents the results of a survey in which 240 English language learners write about their motivation to study English. The survey responses give a snapshot of the 'breadth' of students' motivation, i.e. the variety of factors that stimulate them to learn English. With a few exceptions, they do not provide information of the motivation 'depth' – how persevering students are when it comes to investing time and effort to achieve the aims they consider as motivating factors. The results show that even a simple question can generate a huge number of responses which can reveal students' priorities and their relation to existing or future teaching practices.

7.8. Markova, Z. (2015). Across the borders – over the boundaries – beyond the limits. *BETA-IATEFL E-Newsletter*, 25, pp 54 – 59, Online ISSN 1314-6874

The article reports on the the 25th Jubilee IATEFL Poland Conference with its 110 talks and workshops on topics related to psychology in language learning and teaching, multilingualism, drama and literature in ELT, language assessment, CLIL, teaching English to young learners and to students with special educational needs, technology and language teaching and learning, English language teaching management. It argues against the point-blank promotion of teacher training courses, coursebooks and other foreign language services which seem to become a prominent feature of some conferences of language teaching associations.

7.9. Thomas, D., Markova, Z., Parisi, A. (2015). Making the most of your teaching context: SEETA Research Project. In: Markova, Z., Velikova, S. (Eds) *Celebrating Variety: Making the Most of Your Teaching and Learning Context. Papers from the 24th BETA-IATEFL Annual International Conference, 6th – 7th June 2015, University of National and World Economy, Sofia, 7-22, Online ISSN 1314-6874*

The SEETA project involves teachers engaging in small-scale rather than large-scale research. The topic area of its first stage, 'The changing uses of technology in the EFL classroom', was chosen through a preliminary survey of teachers' preferences for research. After the launch of seven webinars discussing the design of data collection instruments and the procedures to be followed, the actual data collection took place in the participating institutions in SEETA countries. Data analysis suggest positive

attitudes to the use of technology in language teaching and a strong influence of contextual factors when this use is considered.

7.10. Markova, Z. (2015). A taste of 21st century teaching. *BETA-IATEFL E-Newsletter*, 17, 43-47. Online ISSN 1314-6874

The article reports on the 13th ELTA Serbia Conference, which offered eight plenary sessions and more than 50 talks and workshops on a variety of topics: language skills, assessment, learner autonomy, professional development, and technologies and language learning. Several sessions are described in more detail: the workshops on the use of sound effects, visuals and mental imagery in ELT, and the talks on multi-cultural inclusiveness and on the results of a survey on year-8 students' English language competences in Serbia. The article draws implications for the continuous professional development of English language teachers.

7.11. Markova, Z. (2015). It is not the destination, but the journey, that matters. *BETA-IATEFL E-Newsletter*, 16, 37-43. Online ISSN 1314-6874

The article reflects on the magic of the 49th Annual International IATEFL Conference and Exhibition, an event which brought together over 2500 delegates from over 880 countries, and which contained over 500 talks, workshops, signature events, forums and poster presentations. It outlines several sessions dealing with various aspects of teachers' continuous professional development and emphasises the importance of challenging common ELT myths and preconceptions in order to distinguish between their useful and misleading aspects.

7.12. Thomas, D., Markova, Z., Parisi, A. (2014). SEETA Small-Scale Research Project. In: Velikova, S., Markova, Z. (eds). *The English Language Classroom: Can Research Meet Practice?* Papers from the 23rd BETA-IATEFL Annual International Conference, 11th – 13th April 2014, South-West University, Blagoevgrad, 5-17, Online ISSN 1314-6874

The article argues for involving teachers in TEFL/TESOL research, which can have a range of potential benefits: it can build on the knowledge that teachers have already accumulated, focus on the immediate interests of classroom teachers, and bridge the gap between understanding and action by merging the role of researcher and practitioner. It outlines the stages of the SEETA Small-scale Teacher-led Research Project, the possible research topics, and the project procedures.

Показател Г10:

Публикувани глави от колективни монографии

10.1. Markova, Z. (forthcoming). The formation of pre-service language teachers' self-efficacy beliefs: A case study. In Wyatt, M. & Faez, F. (Eds.) *Building the self-efficacy beliefs of English language learners and teachers: New perspectives for research, teaching and learning*. Routledge.

The chapter presents a case study of the formation of a prospective language teacher's self-efficacy beliefs during her practicum. Data collection instruments included observation schedules, lesson plans, semi-structured interviews, and analysis of assignments and self-assessment. The findings revealed that the dominant PLTSE beliefs and doubts were domain-specific, and, although differing in their degree, they always involved high outcome expectations of particular teaching tasks which had been integrated, through reflection on language pedagogy materials, vicarious and interactive experiences, in pre-service teacher's professional knowledge. The results confirmed the role of reflection for overcoming PLTSE doubts and achieving a degree of fit between high PLTSE beliefs and professional knowledge. The study bears pedagogical implications for the teacher preparation programmes and the mentorship of prospective teachers in establishing conditions for the development of solid professional knowledge and the cultivation of reflective skills as a base for coping with challenges in language teaching, and for enhancing PLTSE beliefs.

10.2. Markova, Z. (2020). Funny families for English learners. In: Randolph, P. & Ruppert, J. (Eds) *New ways in teaching with creative writing*. Alexandria, Virginia(USA): TESOL Press, 112-114 ISBN 9781942799825

Following the Vygotskian sociocultural approach, the chapter describes an English learning activity which nurtures a tolerance for the different and the unusual and fosters confidence in creative expression. The activity employs the idea of deeper processing of information, which posits the more effort one spends thinking about the material, the more likely it is that one will retain the information. Through recontextualization, students will learn by generating new contexts for words. Finally, students will learn by retrieval through the repeated and successful employment of using and playing with lexical items.

10.3. Markova, Z. (2015). A journey towards creativity: a case study of three primary classes in a Bulgarian state school. In Maley, A., Peachey, N. (Eds): *Creativity in the English language classroom*. London: British Council. 165 – 172. ISBN 978-0-86355-767-5

The chapter describes a one-year project which attempted to understand if consistent focus on creative thinking processes while teaching English could enable young learners to produce creative pieces of writing. The project activities aimed to create conditions for 'pedagogised' creativity, i.e. personal and social creativity that can emerge, and be enhanced, in the context of effective and meaningful English language teaching. There was always a linguistic outcome which could be supported by drawing and thus offer one more mode of creative expression.